

RDEČE JAGODE SO ZARDELE

Spoštovani tovariš Božič!

Rad bi vam napisal nekaj svojih misli v zvezi z vašo reportažo Rdeče jagode, ki je bila objavljena v Tovarišu. Upam, da mi ne boste zamerili, če bom pri tem uporabil tudi nekaj podatkov in utrinkov iz javne tribune, ki je bila 7. maja na Prežganju.

Povabili smo vas, da se udeležite naše javne tribune, kjer bi lahko tukajšnjim občanom obrazložili namen vaše reportaže in nam navedli vire, iz katerih ste črpali snov. Vi pa ste poslali samo pismo, v katerem pišete, da se tribune ne boste udeležili, ker bi na takem zboru, ko bi bili sami proti vsem, ne mogli zagovarjati oziroma obrazložiti svojih "argumentiranih" trditvev in dejstev.

Se vam ne zdi, spoštovani tov. Božič, da bi morali biti kot človek in kot novinar za svoje pisanje odgovorni tudi tistim, ki jih to zadeva? Če ste lahko napisali reportažo, ki so jo brali v domovini in v tujini, potem bi morali prizadetim tudi osebno odgovorjati na njihove pripombe o nepravilnostih v reportaži. To, da se tribune niste udeležili in to utemeljili z nekim bledim izgovorom, je za nas žalitev. Brez skrbi, tov. Božič, tudi na javni tribuni na Prežganju se da tehtno in nemoteno povedati in brniti svoje stališče. Toliko kultivirani smo pa že...

Dotaknil bi se le nekaterih navedb v vaši reportaži. Na začetku pišete o sestanku, ki naj bi bil pred nekako petimi leti v šoli na Prežganju. Življenje v teh krajih tako dobro poznam, da vam lahko zatrdim, da tega sestanka sploh ni bilo. Nihče se tu ne spominja, da bi kdaj učitelja napadali zaradi nesposodnega ali pa "farskega" učenja. Tudi to, da starši ne bi hoteli pošiljati otrok v šolo, ni res. Mogoče pa vi mislite na sestanek, ki je bil pred nekako devetimi leti? Takrat je tekla beseda o tem, ali naj na Prežganju ostane osemletna

osnovna šola ali pa naj učence zadnjih štirih razredov vozijo v matično šolo Polje. Takrat je bilo res precej razburjenja, ker so občani zahtevali, naj osemletka na Prežganju ostane. Vendar so se ljudje kmalu pomirili in danes ni nikomur več žal, da se šolarji vozijo v Polje.

Tov. Božič, vi dobro poznate razmere v našem solstvu. Veste tudi, kako težko je dobiti učitelja v hribovske vasi. Če pa že pride, težko dolgo vzdrži. To prav gotovo poznate iz vaše prakse. Če pa po naših revijah o položaju učitelja na vasi pišemo tako, kot ste pisali vi, potem ni čudno, da nihče noče iti učiti na deželo, kjer bo trpel kot Cankarjev Jerman!

V nadaljevanju reportaže opisujete usodo dveh ljudi, katerima se podrejo vsi visokoleteči načrti o sreči, ki jih čaka z jagodami. To bi bila čisto zanimiva literarna zgodba, če ne bi sloveča na nekaterih neresničnih podatkih, ki mečejo slabo luč na vse dejavnike, prizadevanje se za razvoj teh krajev.

Res je, naši kraji so še relativno zaostali, toda zadnja leta se iz tega nezavidljivega položaja tako hitro izklopavajo kot le malokje drugje. Pri tem nam predvsem pomagata občinska skupščina Ljubljana-Moste-Polje (prek KS Besnica) in AK Barje (sedaj v sklopu Ljubljanskih mlekarov). Seveda pa je pri tem še najvažnejši faktor aktivnost in zagnanost občanov, ki tukaj žive. Vi pa pišete, da so to "od boga in hudiča zapuščene vasi" in da tu "teče življenje tako, kot da se ljudje samo kaj dosti ne menijo več zanj, kaj, da bi se zanje menil še kdo drug."

Pa da vas ne bom le načelno prepričeval, naj vam postrežem s konkretnimi podatki. Krajevna skupnost Besnica obsega trinajst vasi, kjer živi okrog 700 volilnih upravičencev (od tega okoli 200 zaposlenih). Elektrificirane so vse vasi razen posameznih hiš. Deset vasi pa že ima vodovod.

Tukaj imajo občani 54 osebnih avtomobilov in 70 televizorjev. To je le nekaj podatkov, ki so osnovni kazalci razvitosti nekega kraja.

V reportaži pišete, da so tu skoraj vsi moški pijanci. V pismu pa navajate, da ste dobili od zdravstvene službe podatke, da je tu 50% ljudi hudih alkoholikov. Ta trditev je precej pretirana. Res je nekaj primerov alkoholizma, toda tako hudo pa spet ni! Če pa je nekdo nekajkrat na leto "malo vesel", še ni rečeno, da je "hud primer alkoholika". Če bi šli po tem ključu, potem bi lahko tudi mi trdili, da je 80% Ljubljancev zelo hudih alkoholikov. Kadar namreč pridejo v planinski dom na Janče, se ga navadno kar precej "nabe-rejo".

Če pa je stanje tako slabo, tudi zdravstvena služba nima čistih rok. Na vseh zborih volivcev in drugod stalno poslušamo pritožbe prebivalcev, češ da zdravniški sploh ne pride, češ ponj telefoniramo ponoči. (Tov. Božič, še nekaj: Tudi na Prežganju je ambulanta, ne le v Besnici). Občani menijo, da je ambulanta na Prežganju premalokrat odprta. Zobozdravnik bi moral prihajati vsaj trikrat na teden, splošni zdravnik pa dvakrat.

Se nekaj me moti v reportaži: tov. Božič nam prikaže usodo DVEH ljudi, ki živita skrajno bedno. Ni pa pokazal, kako žive drugi. Zato bralec to usodo nehoti posploši in tako dobi vtis, da vsi ljudje tukaj žive tako slabo. Tov. Božič to (v svojem pismu) utemeljuje, češ da gre za poseben primer tako imenovane literarne reportaže. Prav. Toda tudi v literarni reportaži mora pisec, če želi prikazati dejansko stanje, napisati resnične in preverjene podatke. Novinar nadalje piše, da je bil njegov namen z najučinkovitejšimi sredstvi pokazati na v nebo vpijoče socialne razlike, v katerih žive ljudje krmaj nekaj kilometrov od Ljub-

ljane. Pisec je to res storil, namreč pokazal na revščino, toda tako, da je prizadel tukajšnje prebivalstvo in vse, ki se prizadevajo za napredek našega območja. Če je res hotel pokazati življenje in položaj v KS Besnica, bi moral to storiti objektivne in na podlagi točnejših informacij. Če pa bi hoteli prikazati stanje nekega kraja le na enem primeru, potem bi tudi za Ljubljano lahko rekli, da je "zaostala dolga vas". Prav gotovo je tudi v Ljubljani še kdo, ki živi v baraki ali spi na slamnjači.

V kritiki nekega filma sem bral, da je režiser prikazal Indijance kot lažjo obliko idiotov. Brez skrbi, tov. Božič, ne bom vam očital, da ste tudi vi nas tako prikazali. Toda čim bolj berem vašo reportažo, tem bolj se mi vsiljuje mnenje, da ste nas prikazali kot zaostale, neizobražene in pomilovanja vredne eksotične primerke, ki naj bodo tema pogovorov ljubljanskih malomeščanskih dam.

Povsem mogoče pa je, da ste imeli res najboljši, pošten namen opozoriti javnost na nekatere nepravilnosti. V tem primeru pa ste imeli smolo, da ste naleteli na ljudi, ki so vas nemerno ali pa nenamerno napačno informirali. Žrtve pa ste postali vi, ker vsa kritika leti na vas. Toda, tudi če je tako, bi morali informacije, na podlagi katerih ste pisali, preveriti.

Upam, tov. Božič, da vas s tem člankom nisem prizadel. Opozoriti sem vas hotel na nekatere nepravilnosti v vaši reportaži. To pisanje pa objavljam v Naši skupnosti zato, da ga bodo lahko prebrali vsi naši občani. Našo skupnost namreč prejemajo vse družine v naši občini brezplačno. Tako se bodo lahko prepričali, da nam le ni vseeno, kaj pišejo drugi o nas, in da položaj v KS Besnica le ni tako zaskrbljujoč.

S tovariškimi pozdravi!
RUDI JELNIKAR

Ljubljanska športna delegacija je med svojim 10-dnevnim bivanjem v Gruziji prebila tudi tri dni v znanem letoviškem mestu Sukhumija ob Črnem morju

MOŠČANI V GRUZIJI

NADALJEVANJE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Tretji dan našega obiska v Tbilisiju je vodstvo ljubljanskih športnikov sprejel predsednik športnega komiteja Gruzije G. V. Siharulidze. Beseda je tekla izključno o športu, o njegovem pomenu za narod in o

ski dom, kjer se zbirajo v različnih kroških otroci do 14. leta starosti. Ze podatek, da je v tej ustanovi zaposlenih 462 pedagogov in strokovnjakov, in da je vanjo vključenih blizu 6.000 otrok, pove, da vzgoji in

Gostinsko podjetje Moste

LJUBLJANA, POKOPALISKA 11, tel. 316-326

inex adria airways

Občani izkoristite priliko, ki jo nudi chartersko podjetje INEX ADRIA AVIOPROMET s svojimi uslugami in leti preko Atlantika za obisk svojih sorodnikov. Informacije: Titova 48 ali telefon 313-366/31

SPOMINI IZ NOB

Okupatorski orožnik se je prehitro pobahal svojim kolegom in prijateljem, da jih bo povabil na dobro pečenko.

Bilo je v Sentjanžu pri Dravogradu. Komandir orožniške postaje je kupil prašiča in ga dal zrediti pri neki vdovi, v hiši oddaljeni dobrih sto metrov od žandarmerijske postaje. Naši terenci so za to zvedeli in se odločili, da ga prikrajšajo za nekaj dobrih grizljajev. Zvedeli smo tudi, kdaj ga je namenil za kolone, ker je povabil nekaj svojih prijateljev in kolegov.

Pripravili smo se za akcijo. Tevže je bil vodja gospodarske komisije, ki je bila dolžna skrbeti za hrano terencev, za bolnike, če smo jih imeli, ter delno za bolnišnico PAVLO, ki je bila sicer na sosednjem terenu. Tevže je bil tudi mesar in dober tovariš. V tej komisiji so bili še Ludvik in Jelko, pol-pisani pa sem bil kurir.

Načrt za akcijo je bil pripravljen. Ker tisti dan nisem šel na zvezo, sem se pridružil izvajalcem akcije. Nekje smo dobili voziček in opremljeni s sekuro in nožem, pa seveda tudi oboroženi, smo se dan pred nameranim zakolom okrog polnoči pojavili pri ženski, ki je imela prašiča. Akcija je bila precej težka, saj je bila hiša oddaljena od žandarmerije samo sto metrov, vmes pa je bilo res nekaj hiš, tako da se ni videlo naravnost do hiše; pa še blizu ceste je bilo. Jaz sem stržil proti žandarmeriji, Jelko proti cesti, Tevže in Ludvik pa sta šla po prašiča. Žensko je bilo zelo težko pripraviti, da je odpila. Šele ko sta ji zagrozila, da jo bosta ustrelila na postelji, se je vdala in pokazala, kateri prašič je žandarjev. Hotela ju je tudi prepričati, da je žandar prašiča že odpeljal, vendar ji ni uspelo.

Tako so vsi trije šli v hlev. Tevže je udaril prašiča s sekuro po glavi, da je silno zarenčal in začel skakati po hlevu. Šele ko se je malo pomiril, ga je udaril še drugič in tretjič. Hitro smo ga naložili in odpeljali. Po tristo metrih smo ga očistili, da je bil lažji. Med potjo se nam je zlomilo zadnje kolo, katerega sem brž nadomestil tako, da sem odsekal vejo in sem tako lažje nosil.

Tako je bila za nami še ena uspeša akcija.

STEFAN MATKO

In še posnetek iz Sukhumija, ki pripada k avtonomni RS republiki Abhaziji

FLUOROGRAFSKA AKCIJA JE USPELA

Skupščina občine Ljubljana Moste-Polje je na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 10. februarja tega leta sprejela odlok o obveznem fluorografiranju občanov v občini Ljubljana Moste-Polje v času od 6. do 24. marca.

Zdravstvena služba v naši občini beleži v zadnjem obdobju porast boleznih prsnega koša, in sicer pljučne tuberkuloze kot tudi drugih boleznih pljuč in srca. To dejstvo pa terja, da nadaljujemo s pregledi občanov vsaj na vsaka štiri leta. Znano je, da organizirajo razvite države fluorografiranje vsako drugo, nekatere celo vsako leto. Fluorografska akcija ima namen pravočasno odkriti in napotiti na zdravljenje bolnika z začetnimi, še malo razširjenimi obolenji. Pri takih bolezenskih primerih je zdravljenje kratkotrajnejše in uspešnejše. Glede na dobo in uspeh zdravljenja zgodaj odkritih obolenj prsnega koša, je treba poudariti še ekonomičnost take zdravstvene akcije, saj so finančna sredstva, izdana za fluorografiranje, bogato poplačana s krajšim in uspeš-

nejšim zdravljenjem bolnikov. Svet za zdravstvo in socialno varstvo je na podlagi citiranega odloka imenoval štab za izvedbo akcije. Štab je že na svoji prvi seji ocenil, da bo mogoče zagotoviti uspešnost akcije in visok odstotek udeležbe občanov s formiranjem štabov v okviru krajevnih skupnosti. V štabih po krajevnih skupnostih je aktivno sodelovalo 74 občanov, nadaljnjih 66 pa je delalo v administrativnih ekipah v bazah za fluorografiranje. Tako zastavljena organizacija je zajela in dosegla tudi najoddaljenejše predelne občine in zagotovila visok odstotek udeležbe. Fluorografiranje je bilo organizirano v 15 bazah, tako da je bilo, ob zadostitvi ostalih tehničnih pogojev, čimbolj približano občanom. Štabi pri krajevnih skupnostih so

pokazali izredno prizadevnost in organizacijske sposobnosti, tako da so zagotovili v mejah možnosti maksimalno udeležbo občanov, saj je bilo fluorografiranih 26.206 občanov, kar pomeni 96% Dejstvo, da je bila udeležba občanov za 6 odstotkov večja kot pred štirimi leti, pripisujemo prav prizadevnosti in iznajdljivosti krajevnih skupnosti, ki so poleg dostave pozivov in propagande prevzeli skrb za tiste občane, ki bi se zaradi morebitne oddaljenosti od družbenih dogajanj, šibkega zdravja ali drugih delavnikov ne odzvali pozivu. Krajevne skupnosti verjetno niso doslej še v nobeni akciji pokazale toliko individualne skrbi za občane in v taki širini razvile svoja humana prizadevanja.

Svoj delež ima brez dvoma tudi glasilo Naša skupnost, ki je v dveh številkah objavilo poziv občanom, prispevke, ki pojasnjujejo utemeljenost takih pregledov in razpored fluorografiranja po krajevnih skupnostih. Pomembno vlogo sta tudi

odigrali organizacija Rdečega križa in SZDL.

Občani so prejeli 27.382 pozivov, k rednemu pregledu se jih je odzvalo 25.670 ali 93,75%, med zadnjimi pa je bilo 536 ali 2% občanov. Ostali, to je 896 ali 4,2% občanov, so bili opravičeno odsotni. Med te štejejo nepokretne osebe, trenutno obolele občane, noseče žene in občane na daljši odsotnosti zunaj stalnega bivališča. Le 280 občanov ali 1% se neupravičeno ni odzvalo pozivu na pregled.

Zdravniki inštituta za pljučne bolezni in tuberkuloze so sproti odčitavali filme. Doslej je bilo pozvanih 857 naših občanov na nadaljnje preiskave v disperzerju. Pri teh občanih so bile opazne takšne spremembe na pljučih oz. srca, da je potrebna podrobnejša preiskava.

Te preiskave so že v teku. Svet za zdravstvo in socialno varstvo bo na eni naslednjih sej obravnaval rezultate tako imenovanih postfluorografskih kontrolnih pregledov.